

351.88(4):336
RvM

cc: alle Ministers

160670
25.11.64
A
mp
Arch

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

PLEIN 23 - 's-GRAVENHAGE

Zijner Excellentie
de Minister-President,
Voorzitter van de
Raad van Ministers
te
's-Gravenhage.

Directie ~~Wetgeving~~ Integratie Europa.

Datum: 23 november 1964

Onderwerp: Vergadering Raad van Ministers
EEG en EGA, dd. 10-12 november 1964.

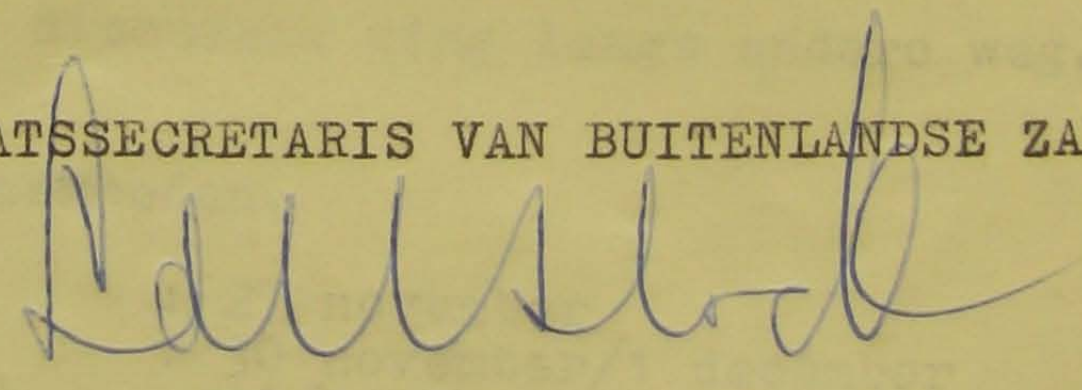
Kenmerk: DIE - 175591

TER INFORMATIE

Ik heb de eer U hiernevens ter informatie van de Ministerraad te doen toekomen een verslag van de vergadering van de Raden van Ministers van de Europese Economische Gemeenschap en van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie, welke van 10 tot en met 12 november jl. te Brussel werd gehouden.

Spoedshalve is een exemplaar van dit verslag rechtstreeks aan de leden van Uw Raad toegezonden.

DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING DATUM, KENMERK EN ONDERWERP TE VERMELDEN

BIJeenkomst Raden van Ministers
(149e E.E.G. - 90e EURATOM) OP
10, 11 EN 12 NOVEMBER 1964.

II. GEMEENSCHAPPELIJKE PUNTEN.

1. Agenda

De agenda werd ongewijzigd goedgekeurd.

2. Goedkeuring van de lijst van A-punten (dok. 1459/64).

Goedgekeurd.

3. Door het Europese Parlement tijdens zijn laatste zitting aangenomen resoluties (dok. 1393/64).

Geen opmerkingen.

4. Agenda voor de aanstaande zitting van het Europese Parlement (dok. 1438/64).

Geen opmerkingen.

5. Eenmaking van de statuten der ambtenaren (dok. R/998/64).

De Franse delegatie legde een verklaring af ter toelichting van haar standpunt, dat zij de regeling inzake het zogenaamde weduwenpensioen niet kon aanvaarden. De in dok. R/998/64 vervatte ontwerp-verordening werd vervolgens bij meerderheid van stemmen goedgekeurd.

6. Fusie van de instellingen.

Hieromtrent werd langs andere weg gerapporteerd.

7. Rol van het Europese Parlement.

Het verslag van deze discussie ging langs andere weg.

8. Diversen.

- Rooster der werkzaamheden.

Raad Euratom	: 27 november
Raad E.E.G. - E.G.A.	: 30 november/1 december
Raad E.E.G. (Vervoer)	: 10/11 december

Raad E.E.G. - E.G.A. : 14/15 december; aanvang 10.00 u.
Raad E.E.G. (Landbouw) : 14/16 december.

III. PUNTEN EUROMARKT.

2. Duitse voorstellen inzake de Europese politiek (dok. S/752/64).

Minister Schroeder leidde de Duitse voorstellen in met te stellen dat het nodig was bij tijd en wijle nieuwe impulsen te geven aan de werkzaamheden van de Gemeenschap, alsmede dat het niet de eerste keer was dat van Duitse zijde daartoe initiatieven waren genomen.

Voor wat betreft de instellingen van de Gemeenschap kon men ofwel van de gedachte uitgaan dat initiatieven tot verbetering daarvan slechts de weerspiegeling kunnen zijn van bereikte resultaten van materiële aard, dan wel de opvatting huldigen dat de verbetering van de communautaire instellingen de samenwerking tussen de Lid-Staten op zich zelf kan stimuleren.

De Duitse voorstellen op politiek terrein pasten in deze laatste gedachtengang en zouden naar Duitse mening op een regeringsconferentie dienen te worden besproken. Men diende zich niet te ontveinzen dat de politieke eenwording van de Lid-Staten een moeilijke opgave was, doch gesteld mag worden dat van de economische eenwording die hier aan de orde is, een stimulerende werking kan uitgaan. De economische gemeenschap heeft ongetwijfeld tegenslag gekend, zoals bij voorbeeld de gebleken onmogelijkheid om bepaalde Europese landen daarin op te nemen, doch naar de opvatting van de Duitse regering mogen deze teleurstellingen geen reden zijn om de toekomst van de E.E.G. in gevaar te brengen. Wel zal getracht moeten worden zoveel mogelijk rekening te houden met de belangen van alle Lid-Staten, alsmede een harmonische ontwikkeling van de Gemeenschap na te streven.

De Duitse regering was van oordeel dat haar voorstellen aansluiten bij de voorstellen van de Commissie, vervat in Initiatief 1964. Duitsland stonden drie doelen voor ogen, te weten een versnelling in de totstandkoming van de gemeenschappelijke markt, de verdere verwezenlijking van het Verdrag en tenslotte de ontwikkeling van de buitenlandse betrekkingen van de Gemeenschap. Voor wat betreft de versneling van de tariefafbraak moet onverwijld daartoe worden besloten, wil men althans de datum van 1 januari 1965 aanhouden. De Duitse regering is eveneens voorstandster van de versnelde totstandkoming van het gemeenschappelijk buiten-tarief, in twee etappes, namelijk 1 januari 1966 en 1 ja-

nuari 1967, onder voorwaarde dat de resultaten van de Kennedy-ronde op deze tijdstippen daarin kunnen worden geïncorporeerd.

Ten aanzien van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek stelde de heer Schroeder dat deze niet was achtergebleven. Ruim 86% van de onderlinge handel in landbouwproducten was thans onder marktorganisaties en de invoer in Duitsland van landbouwproducten uit de andere Lid-Staten was zeer aanzienlijk toegenomen. Duitsland was zich volledig ervan bewust dat gemeenschappelijke landbouwprijzen tijdens de Kennedy-onderhandelingen tot stand zullen moeten komen. Anderzijds diende men begrip op te brengen voor het feit dat Duitsland zich thans als grootste importeur van landbouwproducten van de Lid-Staten in een uiterst moeilijke positie bevond in verband met zijn eigen landbouw. De Duitse regering was in deze optimistisch en vol vertrouwen dat een oplossing zal worden gevonden.

Vervolgens wijdde de heer Schroeder in het kort aandacht aan de voornaamste punten die de Duitse regering van belang achtte voor de verwezenlijking van het Verdrag, alsmede voor de ontwikkeling van de buitenlandse betrekkingen van de Gemeenschap. Zo hecht Duitsland voor wat het laatste betreft veel waarde aan een welslagen van de Kennedy-ronde, hetgeen als een soort "test-case" kan worden beschouwd voor de toekomstige ontwikkeling van de Gemeenschap. Ook zal aandacht moeten worden besteed aan de verhouding tot de ontwikkelingslanden, terwijl ernaar zal moeten worden gestreefd een gemeenschappelijk handelspolitiek vóór het einde van de overgangperiode op te bouwen.

Tenslotte wees Minister Schroeder op het grote belang van een fusie der bestaande Gemeenschappen. Deze zou moeten geschieden op basis van het EEG-verdrag doch gepaard gaan met een verdere democratisering en een wezenlijke versterking van de bevoegdheden van het Europees Parlement. (De volledige tekst van de interventie van Minister Schroeder is opgenomen in dok. 1486/64)

Vervolgens gaven de andere delegaties hun eerste reacties weer op de Duitse voorstellen. Hoewel geen delegatie zich daarbij in zeer concrete bewoordingen wenste uit te spreken, bleken de meeste delegaties in beginsel welwillend te staan tegenover het Duitse initiatief. De Franse delegatie liet zich gereserveerder uit, met name ten aanzien van de versnelde tariefafbraak, die zij ongewenst achtte zolang geen voortgang wordt gemaakt op het gebied van de landbouw. Voorts uitte de heer Boegner onder meer de kritiek dat in de Duitse voorstellen te weinig was gedacht aan de noodzaak voor de

Europese industrie in de toekomst tot ententes te komen teneinde het hoofd te kunnen bieden aan de externe concurrentie.

De Italiaanse delegatie herinnerde aan een voorstel dat in februari j.l. was gedaan door de heer Saragat om jaarlijks in de Raad een debat te doen plaatsvinden over het jaarprogramma dat de Gemeenschap zich stelt. De heer Cattani stelde voor aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers op te dragen om vóór eind januari 1965 een arbeidsprogramma-1965 te ontwerpen.

De Nederlandse delegatie verklaarde begrip te hebben voor het beroep dat Duitsland op de andere Lid-Staten doet om geduld te oefenen ten aanzien van de totstandkoming van een gemeenschappelijke graanprijs. Tevens had de Nederlandse delegatie met instemming kennis genomen van het feit dat de heer Schroeder terzake van optimisme blijk gaf, aangezien een en ander van essentieel belang moet worden geacht voor de gemeenschappelijke markt.

De Commissie uitte zich bij monde van de heer Hallstein positief over de geest die de Duitse voorstellen kenmerkte en was van mening dat deze aansloten bij het eigen initiatief van de Commissie.

Besloten werd over de verdere behandeling van de Duitse voorstellen te beslissen na de bespreking van het voorstel Initiatief 1964 (vide punt III 3).

3. Initiatief 1964 (dok. R/910/64, R/1044/64, R/1045/64).

De heer Hallstein bepleitte dat het voorstel tot versnelde tariefafbraak per 1 januari 1965 bij voorrang door het Comité van Permanente Vertegenwoordigers zou worden bestudeerd teneinde mogelijk te maken dat, indien de Raad tijdens een volgende zitting tot een besluit van deze strekking zou komen, zulk een besluit technisch uitvoerbaar zou zijn tegen genoemde datum. Op deze wijze zou de Raad nog alle mogelijkheden openhouden, hetgeen van belang zou kunnen zijn voor een eventuele package-deal aan het einde van het jaar, terwijl indien tijdens deze zitting een dergelijke procedure-beslissing niet zou worden genomen, het niet meer mogelijk zal zijn een versnelde tariefafbraak per 1 januari a.s. uit te werken en door te voeren.

De delegaties bleken niet genegen een discussie te openen over het fond van Initiatief 1964. Alleen de Nederlandse delegatie gaf commentaar op dit voorstel, waarbij critiek werd geuit op het gebrek aan evenwicht in de proposities van de Commissie, met name in de verhouding industrie - landbouw, alsmede in de voorziene interne en externe ontwikkeling van de Gemeenschap.

De Raad besloot de Duitse voorstellen inzake de Europese politiek alsmede het voorstel Initiatief 1964 voor algemene studie te verwijzen naar het Comité van Permanente Vertegenwoordigers, zonder uitdrukkelijk te bepalen dat de studie van de versnelde afbraak per 1 januari 1965, zou dienen te worden voorgetrokken. Tevens werd aan het Comité opgedragen in studie te nemen het voorstel dat onder het voorgaande agendapunt door de heer Cattani was gedaan, alsmede het daarmee samenhangende voorstel van de heer Saragat van februari j.l.

4. Gedachtenwisseling over de conjunctuur in de Gemeenschap.

De discussie werd geopend met een inleiding van de voorzitter, de heer Schmücker, waarin deze het belang onderstreepte van een conjunctuurbeheersing alsmede de noodzaak van samenwerking tussen de Lid-Staten op dit terrein om genoemd doel te kunnen bereiken. Ter illustratie hiervan noemde de heer Schmücker het geval Italië, aan welk land hij lof toezwaaide voor de inspanningen die het zich had getroost tot herstel van het evenwicht.

Vervolgens gaf de heer Marjolin een uitvoerige uiteenzetting over de conjuncturele situatie, waarbij hij in de eerste plaats de huidige toestand in de Lid-Staten schetste.

De situatie in Nederland achtte de heer Marjolin moeilijk; uit de laatste beschikbare statistische gegevens blijkt, dat de detailprijzen nog steeds sneller stijgen dan de productiviteit. De Commissie sprak de hoop uit dat de Nederlandse regering gelijk zal blijken te hebben met haar opvatting dat deze toestand slechts van tijdelijke aard is, aangezien deze is toe te schrijven aan de incidentele factor van de loonexplosie.

Nadat de heer Marjolin had opgemerkt dat in Duitsland een gestadige expansie gekoppeld aan een relatieve stabiliteit viel te constateren, besprak hij de toestand in Italië, die hij het meest interessante fenomeen achtte van de huidige conjuncturele situatie door het spectaculaire herstel van de betalingsbalans van dat land. Ondanks het feit dat de toestand ten goede was veranderd, was de Commissie niettemin van mening dat de beperkende maatregelen van de Italiaanse regering vooralsnog dienden te worden gehandhaafd. De Italiaanse problemen waren in feite van structurele aard en het was duidelijk dat dat land een ruime voorziening in long-term credieten zou behoeven. De vraag deed zich derhalve voor hoe de Gemeenschap Italië bij zijn investeringen behulpzaam zou kunnen

zijn en met name of de mogelijkheden van de E.I.B. in dit opzicht niet zouden kunnen worden verruimd. Nadat de heer Marjolin had geconstateerd dat in België en Luxemburg een inflatoire neiging viel te bespeuren, besprak hij de toestand in Frankrijk, die hij bevredigend noemde, hetgeen niet weg nam dat de prijzen-stop waarin de Franse regering haar heil had gezocht voor het bereiken van het bestaande evenwicht, geen maatregel was die voor onbepaalde tijd kon worden voortgezet.

Voor wat betreft de toestand in de Gemeenschap in zijn geheel noemde de heer Marjolin deze gunstig. Er was een vertraging in de expansie te bespeuren, terwijl zowel het intra-communautaire als het externe handelsverkeer een verbetering hadden ondergaan. Wel diende te worden opgemerkt dat productiekosten en prijzen nog steeds stijgende waren, met name in Italië en de Benelux. Voorts was de arbeidsmarkt nog steeds gespannen.

Een schaduw noemde de heer Marjolin de Britse maatregelen. Het was duidelijk dat de invoer van dat land diende te worden afgeremd, waar deze immers de laatste tijd belangrijk meer was gestegen dan de export (de heer Marjolin noemde de verhouding 16 % - 4 %). De vraag is evenwel gewettigd of de genomen maatregelen, ook voor Engeland zelf, de geëigende oplossing vormen. Een wezenlijke oplossing kan uiteraard slechts worden gevonden door een toename van de productie of een beperking van de vraag.

Voor wat betreft de uitvoering van de resolutie van de Raad van april j.l. constateerde de heer Marjolin dat voor zover reeds thans kon worden overzien deze bevredigend was geweest en dat de norm van 5 % in de stijging van overheidsuitgaven in de meeste landen was aangehouden. Te betreuren viel evenwel dat in de provinciale en gemeentelijke uitgaven van een geringere discipline was blijk gegeven. Voorts had met Nederland een verschil van mening plaats gevonden over de impuls van de overheidsuitgaven op de nationale economie en de wijze van berekening daarvan. Na de over en weer verschaftte ophelderingen kon het betreffende incident, voor zover daarvan sprake kon zijn, als afgesloten worden beschouwd. De heer Marjolin sprak de hoop uit dat Nederland in 1965 een politiek van stabilisatie en consolidatie zou nastreven. Voor zover thans kon worden gezien viel te verwachten dat de stijging der overheidsuitgaven in alle Lid-Staten in het jaar 1965 minder dan 5 % zou bedragen.

Vervolgens besprak de heer Marjolin de monetaire politiek en de inkomenspolitiek der Lid-Staten. Voor wat dit laatste betreft wees hij op de stijging der productiekosten

en de gevolgen die deze zou kunnen hebben op de concurrentiepositie van de Gemeenschap. Naar de mening van de heer Marjolin zou de inkomenspolitiek in ruimer kader dienen te worden gezien, hetgeen zou kunnen geschieden in het Comité voor Economische Politiek op Middellange Termijn.

Concluderende stelde de heer Marjolin dat men tevreden kon zijn over de uitvoering van de resolutie van april j.l., met inachtneming van de kritische opmerkingen die op bepaalde onderdelen van de huidige situatie kunnen worden gemaakt. Eerst volgend jaar zal met zekerheid kunnen worden gezegd welke de uitwerking is geweest van de genomen maatregelen en daarmee de vraag kunnen worden beantwoord in hoeverre deze eventueel versterking zouden behoeven. Overigens diende men in de strijd tegen de inflatie niet uit het oog te verliezen de hervormingen die op langere termijn nodig zullen zijn. In dit opzicht kan men stellen dat de conjunctuurpolitiek op den duur zal moeten worden geïncorporeerd in een algemene economische politiek.

Vervolgens kwam de heer Levi Sandri aan het woord ten einde de gedachten van de Commissie toe te lichten op het gebied van de inkomstenpolitiek.

De heer Levi Sandri stelde daarbij dat de verhoging van de productiekosten gevaren in zich borg en dat de lonen in deze uiteraard een rol van belang speelden, zonder dat evenwel gezegd kan worden dat deze de enige factor in het spel zijn. Overigens diende te worden gepreciseerd dat de Commissie uit de aard der zaak niet afwijzend kon staan tegenover een stijging in de lonen, aangezien de toename van de algemene welvaart immers in overeenstemming was met de doelstellingen van de E.E.G.

Wel kon worden gesteld dat loon-stijgingen niet de toename van de productiviteit mogen overtreffen.

De heer Levi Sandri gaf te kennen dat, wilde men komen tot een inkomenspolitiek, deze, al was het alleen maar om politieke en psychologische redenen, niet beperkt zou moeten blijven tot de lonen, doch ook betrekking zou moeten hebben op de onafhankelijke inkomens. De vraag of belangrijke vorderingen zullen kunnen worden gemaakt op het gebied van de inkomenspolitiek in de Gemeenschap zal in belangrijke mate afhangen van de houding van de vakbeweging, alsmede van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. De Commissie hoopt tegen het einde van het jaar voorstellen over dit onderwerp te doen toekomen aan de Raad, welke instelling naar de mening van de Commissie het beste kader is om met deelname van de Ministers van Sociale Zaken, tot een bespreking van deze problematiek te komen. Verder zal, zoals de heer Marjolin reeds werd voorgesteld, zeker een taak op dit terrein zijn weggelegd voor het Comité voor

de Economische Politiek op Middellange Termijn. Daarnaast vroeg hij zich af, in hoeverre ook de Sociale Partners in deze studie betrokken dienen te worden.

Nadat de voorzitters van het Comité voor de Conjunctuurpolitiek, resp. van het Monetair Comité in het kort de conclusies hadden toegelicht waartoe genoemde organen waren gekomen, kwamen de verschillende delegaties aan het woord, teneinde commentaar te geven op de uiteenzettingen van de Commissie. De Nederlandse delegatie maakte van deze gelegenheid gebruik een uiteenzetting te geven over recente ontwikkelingen in de Nederlandse situatie. Minister Andriessen noemde het exposé van de heer Marjolin zeer nuttig voor de Lid-Staten. De beoordelingen van de Commissie genieten gezag vanwege hun objectiviteit, hetgeen een regering bij het vaststellen van zijn beleid ongetwijfeld tot steun kan dienen. Voorts stelde het Nederlands Raadslid dat door de Commissie, bij de beoordeling van de situatie in Nederland, niet uit het oog moet worden verloren dat deze slechts het gevolg is van een aanpassing die al vele jaren door de Commissie werd aanbevolen.

Van Nederlandse zijde kon worden ingestemd zowel met de gedachte dat een conjunctuurpolitiek niet mogelijk is zonder een daarmee samenhangende inkomenspolitiek, als met de opvatting dat deze laatste niet alleen de lonen dient te omvatten.

Vervolgens gaf Minister Witteveen een toelichting op de Nederlandse begrotingspolitiek en kondigde aan dat de stijging van de begrotingsuitgaven in 1965 ruimschoots beneden de 5 % zou blijven. Ook aan de uitgaven van de lokale overheid wordt in Nederland aandacht besteed. Voor wat de bouwsector betreft dient men te bedenken dat de activiteit op dit terrein in Nederland grotendeels voortkomt uit een structurele politiek. Niettemin heeft de Nederlandse regering een maximum gesteld, teneinde een zekere ontspanning in deze sector mogelijk te maken.

Aan het einde van het debat vatte de heer Marjolin bondig de aansporingen samen welke de Commissie zou willen richten aan de diverse Lid-Staten afzonderlijk. Zo sprak hij de hoop uit dat Nederland de noodzakelijke aanpassing aan de andere Lid-Staten met succes zou realiseren. Aan België en Luxemburg wenste hij toe dat deze landen het inflatiegevaar zullen weten te bezweren, terwijl Frankrijk en Duitsland tot een consolidatie zouden dienen te komen van het bereikte evenwicht. Tenslotte diende Italië waakzaam te blijven, ondanks de opmerkelijke resultaten die dit land had weten te bereiken, om een middenweg te bewandelen tussen de gevaren van inflatie enerzijds en deflatie

anderzijds.

De conjuncturele besprekingen die thans op deze wijze tussen de Lid-Staten plaatsvinden noemde de heer Marjolin uiterst vruchtbaar en het eerste voorbeeld van een nieuwe methode van samenwerking die tussen consultatie en integratie instond en die de heer Marjolin "coordination volontaire" zou willen noemen.

De voorzitter stelde voor dat aan het Comité van Permanente Vertegenwoordigers zou worden opgedragen het besprokene nader te bestuderen en met name na te gaan welke rol aan het Comité voor de Economische Politiek op Middellange Termijn zou kunnen worden toegekend, alsmede in hoeverre de taak van de E.I.B. in de verhouding tot Italië zou kunnen worden uitgebreid.

De Raad verklaarde zich daarmee accoord en besloot tevens dat op niet te lange termijn het probleem van de inkomenspolitiek zal worden besproken door de Raad in brede samenvatting met inbegrip van de Minister van Sociale Zaken.

5. Betrekkingen tussen de Gemeenschap en Oostenrijk.

De voorzitter van het Comité van Permanente Vertegenwoordigers gaf een kort verslag van de stand der werkzaamheden en het onderzoek inzake het probleem welk karakter een accoord met Oostenrijk zou moeten dragen en welke de inhoud daarvan zou moeten zijn. Hij somde de hierbij gerezen vraagstukken op, die op het ogenblik nog onderwerp van studie van een speciale werkgroep zijn, daarbij zijn spijt uitdrukkend dat het Comité nog geen conclusies aan de Raad kon voorleggen.

De heer Lahr stelde dat dit pijnlijk was, gezien het feit dat Oostenrijk al twee jaar geleden om onderhandelingen gevraagd had. Hij sprak zijn uitdrukkelijke wens uit dat in de volgende Raadszitting eindelijk een materiële discussie zou kunnen worden gevoerd.

Geen tegenspraak constaterend, verzocht de voorzitter, Minister Schmücker, aan de Permanente Vertegenwoordigers met de nodige voortvarendheid het onderzoek voort te zetten, zodat de Raad in december een zakelijk debat over de E.E.G.-relaties met Oostenrijk zou kunnen houden.

6. Multilaterale commerciële onderhandelingen in het G.A.T.T.

Hieromtrent werd langs andere weg gerapporteerd.

7. Diversen.

Geen.